

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Wspomnienia

o

¹
wielkopolskich Architektach

zmarłych w 2022 roku

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Zawartość

ROBERT GZYL, architekt (1964 - 2022), SARP i WOIA RP	3
JERZY GURAWSKI, architekt (1935 - 2022), SARP i WOIA RP	7
PRZEMYSŁAW BORKOWICZ, architekt (1961 - 2022), SARP i WOIA RP	11
LECH JASIELSKI, architekt (1933 - 2022), SARP	14
TADEUSZ GAŁECKI, architekt (1927 - 2022), SARP	15
HENRYK SUFRYD, architekt (1925 - 2022), SARP i WOIA RP	19
ANDRZEJ MACIEJ MALESZKA, architekt (1947 - 2022), SARP i WOIA RP	24
Zestawienie publikacji wspomnień.....	27

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

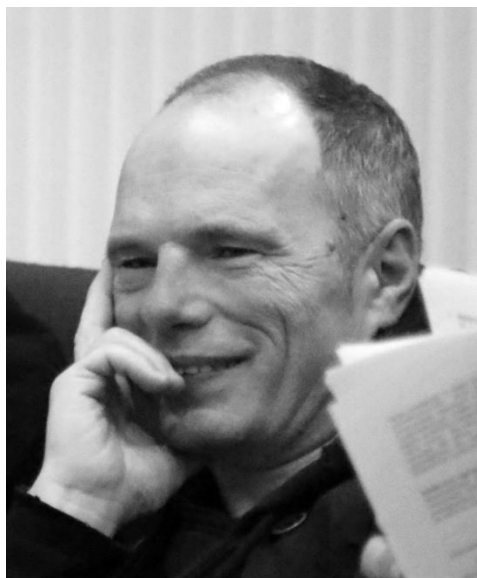

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

ROBERT GZYL, architekt (1964 - 2022), SARP i WOIA RP

IN MEMORIAM

Robert Gzyl urodził się 5 lipca 1964 roku w Poznaniu. Dzieciństwo spędził we Wschowie oraz w Sławie Śląskiej, gdzie chodził do szkoły podstawowej. Następnie zamieszkał z Rodzicami w Lesznie, tu ukończył I Liceum Ogólnokształcące i stąd wyjechał na studia architektoniczne do Poznania. Na Politechnice Poznańskiej, w listopadzie 1988 roku uzyskał tytuł magistra inżyniera architekta. Po studiach, po pobycie w wojsku i praktykach budowlanych w leszczyńskim Budopolu, osiadł w Poznaniu, gdzie rozpoczął swoją działalność zawodową projektując m.in. domy jednorodzinne. Pracował w pracowni architekta Jerzego Gurawskiego, z którym zrealizował w Lesznie –

jako współautor - meble sakralne w kościele św. Antoniego (1990), a także renowację budynku ratusza i modernizację jego wnętrza (1993-2000).

3 Członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich Oddział Poznań został w marcu 1991 roku. W maju 1991 roku otrzymał uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej. W 1993 roku odbył praktykę w biurze architektonicznym w Holandii w mieście Deurne. W marcu 1994 roku uzyskał uprawnienia projektowe wydane przez Urząd Wojewódzki w Poznaniu. Członkiem Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów był od początku jej powstania, czyli od stycznia 2002 roku.

Zdolny, wrażliwy architekt. Pięknie rysował i szkicował. W pracy zawodowej idealista, konsekwentnie realizujący swoje idee i przemyślenia. Pasjonował się architekturą, mógł o niej dyskutować godzinami.

Za renowację kamienicy przy ul. Wyspiańskiego w Poznaniu został wyróżniony w konkursie Fasada Roku 2010. Robert Gzyl prowadził od wielu lat własną pracownię projektową podejmując się różnych zadań architektonicznych, ale skupiał się przede wszystkim na indywidualnych projektach domów jednorodzinnych.

Chętnie i dobrze grał w tenisa, zdobywając w 2010 roku Mistrzostwo Polski w Turnieju Architektów. Wytrwale i dla prawdziwej przyjemności jeździł na rowerze.

Nagła choroba przerwała zbyt gwałtownie Jego twórcze i pełne pasji życie. Zmarł w wieku 57 lat, dnia 1 stycznia 2022 roku pozostawiając w smutku swoich Przyjaciół, Mamę i Brata.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się dnia 12 stycznia 2022 roku na cmentarzu parafialnym w Lesznie przy ul. Kąkolewskiej.

arch. Katarzyna Wrońska
fotografia – arch. Maciej Hadrych

WSPOMNIENIE PRZYJACIELA

– słowo wygłoszone na cmentarzu w czasie uroczystości pogrzebowej

(w imieniu SARP Oddział Poznań i Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP)

Dziękuję za możliwość podzielenia się osobistą pamięcią o Robercie.

Robert cierpiał w życiu wiele niewygód, został dotknięty ciężarem choroby rodziców, pomimo to był pogodny, nie narzekał, potrafił odróżnić wygodę od szczęścia.

Kultem komfortu, łatwymi i tanimi rozwiązaniami gardził, a był przy tym nieustannym marzycielem i perfekcjonistą. Był także realistą i dlatego, nawet jeśli nie wszystko mu się udawało, to jednak to, co się udawało, dawało mu olbrzymią radość i chęć do życia.

Bywał szorstki, nieustępliwy, radykalny, bezkompromisowy, czym mógł zrażać do siebie niektórych. Nigdy jednak nie utracił wiary w ludzi. Poza tym był niezachwianym wyznawcą nowoczesności i rozwoju. Należał do tych nielicznych, którzy do szczęścia nie potrzebowali pieniędzy. Interesował się nimi tylko wtedy, gdy ich nie miał, a ponieważ zawsze coś miał, to nie interesował się nimi w zasadzie nigdy.

Wiele o nim samym dowiadywałem się podczas naszych wspólnych wypraw rowerowych, które dawały mu utęsknione poczucie wolności. Nigdy nie realizowaliśmy żadnych planów, po prostu byliśmy w drodze, gdzieś w Polsce. Lubił odpoczywać bardziej niż trudzić się jazdą.

Delektował się wtedy leżeniem na czym popadnie. Leżenie zresztą opanował do perfekcji, był arcymistrzem leżenia. Nierzadko wspominał, że jeździ właśnie dla tych chwil.

Nie znaczy to jednak, że nie lubił rywalizacji. Rywalizował nieustannie, głównie ze sobą.

Kiedy w ostatnich latach był już bardzo zmęczony codziennością, zamienił leżenie na siedzenie, a stan ten opisywał na swój oryginalny sposób: „siedzę sobie z mamą na ławce w pełnym słońcu i karmię gołębice, żyję”. Jak widać miał też umiejętność poetyckiego ujmowania spraw ważnych. Był poetą niezmiennie zafascynowanym pięknem, a radości życia poszukiwał i odnajdywał ją w tej trudnej codzienności.

Często mawiał, że architektura jest jego jedyną miłością. To nieprawda. Kochał ludzi. Umiał pomagać. Posiadał też zanikającą umiejętność uważnej obecności. Komu nie dał się poznać, niech żałuje. Komu się jednak dał poznać, niech nie myśli, że go poznał.

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Do swojego ulubionego psalmu 23 podchodził bardzo wybiórczo. Interesowały go wyłącznie pierwsze wersety, w zasadzie resztę pomijał :

„Pan jest moim pasterzem nie brak mi niczego,
pozwala mi leżeć na zielonych pastwiskach.
Prowadzi mnie nad wody, gdzie mogę odpocząć...”

Leż zatem Robercie na zielonych pastwiskach i odpoczywaj w pokoju.

arch. Przemysław Cieślak – SARP, WOIA RP

czasy studenckie, lata 80 – te XX wieku

pierwsze kroki w zawodzie, lata 90 – te XX wieku

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

architekt, lata dojrzałe, pierwsza dekada XXI wieku

fotografie archiwalne ze zbiorów SARP – WOIA RP

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

JERZY GURAWSKI, architekt (1935 - 2022), SARP i WOIA RP

IN MEMORIAM

Jerzy Gurawski - człowiek o nieprzeciętnej osobowości i wielu talentach - uzdolniony i twórczy architekt, nowatorski kreator przestrzeni teatralnej, niepowtarzalny nauczyciel akademicki, rysownik. Kolega, Przyjaciół, Mistrz, Autorytet.

Lwów, Bielsko-Biała, Kraków, Opole, Poznań – to kolejne przystanki Jego życiowej i zawodowej drogi.

Jerzy Gurawski urodził się 4 września 1935 roku we Lwowie. Po wojnie zamieszkał i uczył się w liceum w Bielsku – Białej, którego przedwojenna, monumentalna bryła zainspirowała młodego Jerzego do studiowania architektury. Wtedy właśnie uświadomił sobie, że prosty szkic może znaleźć materializację we wspaniałej bryle, co zdecydowało o wyborze kierunku studiów.

7
Studia architektoniczne ukończył na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej, 21 kwietnia 1960 roku uzyskując tytuł magistra inżyniera architekta. Pracę dyplomową pt.: „Teatr eksperymentalny” wykonał pod kierunkiem wybitnego projektanta, prof. Zbigniewa Kupca. Jeszcze w czasie studiów zdobył pierwszą nagrodę równorzędną w ogólnopolskim konkursie na projekt „mobilnego” Teatru Ziemi Mazowieckiej.

Po studiach zamieszkał i rozpoczął pracę w Wojewódzkim Biurze Projektów w Opolu (1961-1973), tam także pracował w Inwestprojekcie (1974). W tym okresie, w listopadzie 1965 roku, uzyskał uprawnienia zawodowe do projektowania bez ograniczeń. Jednocześnie dzięki swoim doświadczeniom teatralnym, zaraz po studiach rozpoczął współpracę z opolskim „Teatrem 13 Rzędów” Jerzego Grotowskiego, jednego z największych reformatorów teatru XX wieku. Jerzy Gurawski ustanowił wówczas nową profesję: architekta przestrzeni teatralnej, wspominając po latach, że „...Grotowski w pełni zaakceptował moją teorię przestrzeni teatralnej, w której porusza się aktor i widz i wzajem na siebie oddziałują...”. Jerzy Gurawski w „Teatrze 13 Rzędów”, a potem w „Laboratorium” (we Wrocławiu) tworzył nie-scenografie czy dekoracje lecz „środowiska” burzące tradycyjne relacje między widzem i sceną, dostosowane do potrzeb twórców oraz wpływające w zasadniczy sposób na percepcję przedstawienia. W ciągu kilku lat dokonał prawdziwej rewolucji scenicznej naśladowanej przez wiele teatrów w Polsce i na świecie.

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Stopniowo projektowanie przestrzeni architektonicznej, mniej efemerycznej niż teatralna, stawało się dla Jerzego Gurawskiego coraz bardziej frapujące. Wtedy w Opolu poznał i rozpoczął w 1969 roku współpracę z architektem Marianem Fikusem, absolwentem Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej. Do 1988 roku zespół Jerzy Gurawski – Marian Fikus zdobył prawie 40 nagród i wyróżnień w konkursach urbanistycznych i architektonicznych zarówno w Polsce jak i zagranicą. Znaczącą była I nagroda uzyskana w roku 1974 za projekt Kampusu UAM (uniwersytetu im. Adama Mickiewicza) na Morasku w Poznaniu, która spowodowała przeprowadzkę architektów do Poznania, rozpoczęcie pracy zawodowej w poznańskim „Mistoprojekcie” i zwiążanie się z tym miastem na dalsze lata. Wspólnie zrealizowali m.in. I etap budowy Kampusu uniwersyteckiego UAM, budynek Wydziału Fizyki i Akustyki oraz kościół pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Głogowie, za który architekci otrzymali w 1988 roku Nagrodę SARP oraz w 2007 roku Nagrodę Błogosławionego Brata Alberta.

W 1988 roku Jerzy Gurawski rozpoczął indywidualną działalność twórczą zakładając autorską pracownię architektoniczną ARPA, z którą zaprojektował i zrealizował m.in. dalsze obiekty w ramach Kampusu UAM na Morasku – Wydziały Matematyki i Informatyki, Geografii, Centrum Nanobiomedyczne, Halę sportową, a także inne obiekty w Poznaniu, jak rozbudowę Akademii Muzycznej, Kryptę Zasłużonych Wielkopolan na Wzgórzu św. Wojciecha, budynek apartamentowo – mieszkaniowy „Wstęga Warty”, budynek dydaktyczny AWF (Akademii Wychowania Fizycznego), rozbudowę Malarni Teatru Polskiego, budynek Polskiego Teatru Tańca.

Niektóre poznańskie budynki zaprojektowane i zrealizowane przez Jerzego Gurawskiego otrzymały nagrody w Konkursie Prezydenta Miasta Poznania im. Jana Baptisty Quadro (w 2002 roku – Wydział Matematyki i Informatyki UAM na Morasku; w 2006 roku – sala koncertowa Akademii Muzycznej) oraz w Konkursie SARP – WOIA RP pn. Nagroda Architektoniczna Województwa Wielkopolskiego (w 2021 roku – wyróżnienie w kategorii „wnętrza publiczne” - Sala Tańca - Polski Teatr Tańca).

Jerzy Gurawski, w lipcu 1967 roku, został członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich Oddział w Opolu, a następnie przeniósł się do Oddziału w Poznaniu, aktywnie działając na rzecz środowiska architektonicznego, prezentując bezkompromisowe stanowisko wobec koniunkturalnych zachowań zawodowych. W 1978 roku otrzymał Srebrną, a w 1988 roku Złotą Odznakę SARP. W latach 1990 - 1996 był Prezesem SARP Oddział Poznań. Za swą działalność stowarzyszeniową i twórczą został, w 2007 roku, wyróżniony ogólnopolską Honorową Nagrodą SARP. W grudniu 2013 roku, Jerzy Gurawski wspólnie z Marianem Fikusem zostali Laureatami Honorowej Nagrody Oddziału Poznańskiego SARP.

W 2002 roku Jerzy Gurawski został członkiem Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP, choć z samorządem zawodowym architektów nigdy się nie utożsamiał.

Zmarł niespodziewanie 10 marca 2022 roku. Uroczystości pogrzebowe odbyły się w Poznaniu 22 marca 2022 roku, najpierw w kościele św. Wojciecha, a następnie na cmentarzu Miłostowo, gdzie Jerzy Gurawski spoczął w alei zasłużonych.

arch. Katarzyna Wrońska

(na podstawie laudacji przygotowanej przez arch. Grażynę Kodym-Kozaczko w 2013 r. z okazji wręczenia Honorowej Nagrody Oddziału Poznańskiego SARP)

WSPOMNIENIE o Jerzym Gurawskim – słowo przygotowane na uroczystość pogrzebową
(w imieniu SARP Oddział Poznań i Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP)

Po obronie dyplomu magisterskiego (a innych wtedy nie było) w ówczesnym Instytucie Architektury na Wydziale Budownictwa Lądowego (BL) Politechniki Poznańskiej, od października 1981 roku podjąłem pracę na pełen etat w „Miasto-projekcie” jako asystent w zespole Mariana Fikusa i Jerzego Gurawskiego. Do chwili przejścia na ponad rok „do wykonawstwa” spędziłem w tej roli cztery lata. Oprócz mnie w zespole pracowali wówczas jeszcze dwaj młodzi Architekci, Michał Ankiersztajn i Jan Liszkowski oraz kilkoro doświadczonych techników-kreślarzy. W trakcie mojej (prawie czteroletniej) praktyki zespół podzielił się. Koledzy Architekci (i przyszli współpracownicy) pozostali wraz ze mną w zespole Jerzego Gurawskiego, przez który „za naszej kadencji” przewinęło się jeszcze kilkoro absolwentów Architektury z naszej szacowanej uczelni, w tym obecna Pani Dziekan tejże.

Cztery lata spędzone w cieniu Jerzego to całe continuum najrozmaitszych wspomnień z niezliczonych barwnych epizodów z Jego udziałem w roli głównej. Ale najbardziej zapadł mi w pamięć poniedziałek 14 grudnia 1981 roku. Jak wiadomo, już poprzedniego niedzielnego poranka „zabrakło teleranka”, w związku z proklamowanym z groźną miną przez pana w ciemnych okularach „stanem wojennym”. Pomieszkiwałem wówczas z rodziną w domu teściów w Gnieźnie, gdyż moja pierwsza córka Marta (†) miała dopiero cztery miesiące, a czasy były mocno niewyrażne.

W niedzielę 13 grudnia mogłem jeszcze przyjechać do Poznania po raz ostatni samochodem (omijając po drodze ustawione naprędce roгатki i posterunki opancerzonych „skotów”), ale już wieczorem ogłoszono zakaz korzystania z wszelkich prywatnych pojazdów. Dlatego

w poniedziałek rano udałem się do pracy pociągiem elektrycznym. Było surrealistycznie. Nikt tak naprawdę nie wiedział jeszcze, na czym będzie ów „stan wojenny” polegał i w zazwyczaj

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

pełnym wesołego gwaru wagonie panowała grobowa cisza. Na dodatek świeży śnieg pokrył ziemię grubym kożuchem, co dodatkowo wytłumiło hałas kół pociągu potęgując atmosferę grozy. W takim to nastroju dotarłem do biura, gdzie zastałem Janka Liszkowskiego, chyba nie mniej ode mnie poruszonego sytuacją. (Michał odbywał wówczas służbę w wojsku, jak się później okazało – nieco przedłużoną...)

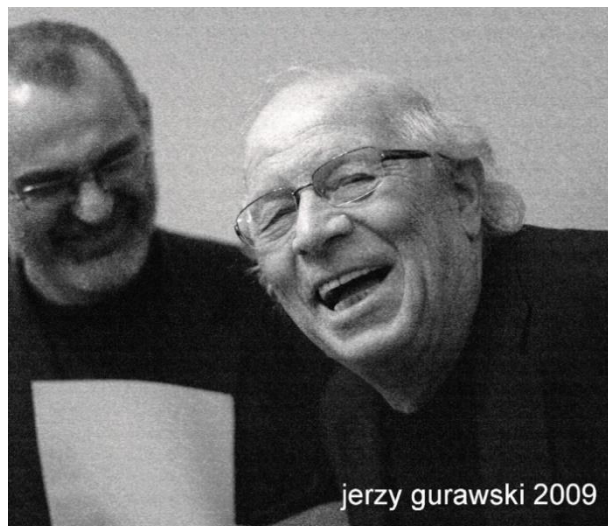
Za kilka chwil pojawił się nasz szef, Jurek Gurawski. Potoczył wokół wzrokiem i spostrzegłszy napięcie na naszych twarzach oświadczył ze swoim specyficznym uśmiechem:

***** **ć! Nareszcie zapanuje tutaj porządek! Ja jestem porucznikiem rezerwy, więc mam najwyższy z was stopień wojskowy! Zabierzecie mi się w końcu do roboty i przestaniecie się o*****ć!

A potem wysłał któregoś z nas do sklepu po flaszkę czerwonego wina i reszta dnia upłynęła w miłej i zrelaksowanej atmosferze...

arch. Paweł Kobylański – SARP, WOIA RP

10

fotografie – arch. Maciej Hadrych

PRZEMYSŁAW BORKOWICZ, architekt (1961 - 2022), SARP i WOIA RP IN MEMORIAM

Przemysław Borkowicz urodził się 12 lutego 1961 roku w Poznaniu. W latach 1981 – 1986 studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Poznańskiej, uzyskując 22 października 1986 roku tytuł magistra inżyniera architekta. W lutym 1987 roku został członkiem SARP Oddział w Poznaniu. W listopadzie 1994 roku uzyskał uprawnienia zawodowe bez ograniczeń do projektowania i kierowania robotami w zakresie architektury. Członkiem Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP został w maju 2002 roku. Za swoją działalność społeczną na rzecz SARP otrzymał,

w październiku 2009 roku, Brązową Odznakę SARP.

Po studiach rozpoczął pierwszą pracę w pracowni "Architektonika" architekta Klemensa Mikuły. Razem z nim pracował m.in. nad projektem Toru Regatowego nad poznańskim Jeziorem Malta. W 1989 roku Przemysław Borkowicz wyjechał na praktykę architektoniczną do Oslo w Norwegii.

Wspólnie z Kolegą architektem Piotrem Barełkowskim (1961 – 2018), założył w 1989 roku, pracownię projektową - STUDIO ADS, znaczące biuro architektoniczne w Poznaniu, które było jednym z pierwszych prywatnych biur, imponujących od samego początku rozmachem oraz nowoczesnym sposobem prowadzenia biznesu. Przemysław Borkowicz jest autorem i współautorem wielu znanych projektów/ realizacji nagradzanych w prestiżowych konkursach architektonicznych. Jest również wielokrotnym laureatem znamienitych krajowych oraz międzynarodowych nagród. Przemysław Borkowicz wraz z Piotrem Barełkowskim, jako jedyni architekci czterokrotnie zdobywali (wraz z zespołem) Nagrodę Prezydenta Miasta Poznania im. Jana Baptisty Quadro za najlepszy obiekt architektoniczny zrealizowany w roku poprzedzającym wręczenie Nagrody. I tak:

1999 rok – Studio ADS - za Pawilon nr 8 na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich

2001 rok – Studio ADS - za projekt terminalu pasażerskiego na Ławicy

2003 rok – Studio ADS - za projekt „Starego Browaru” – etap I

2007 rok – Studio ADS - za projekt II etapu Centrum Kulturalno – Handlowego „Stary Browar”

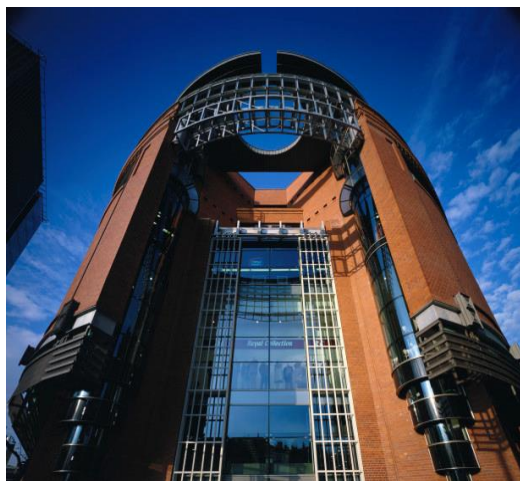
STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

STARY BROWAR jego projektu (współautorstwa) był wielokrotnie nagradzany na całym świecie i uznany za Najlepsze na Świecie Centrum Handlowe Średniej Wielkości w konkursie zorganizowanym przez International Council of Shopping Centers ICSC Europe w 2005 roku.

CENTRUM CUPRUM ARENA, centrum handlowe położone w centrum Lubina (otwarte 9 maja 2009 r.) znalazło się w finale konkursu European Shopping Center Award 2010.

12

Pod koniec pierwszej dekady XXI wieku, projektowy duet STUDIA ADS rozdzielił się i Przemysław Borkowicz rozpoczął na własną rękę poszukiwania nowych form architektury. Rezultatem była wyjątkowo odważna propozycja zabudowy przy rondzie Kaponiera w Poznaniu, nagrodzona II miejscem w konkursie z 2008 roku, o nazwie Cube XXI (górujący nad okolicą sześcian), która nie została zrealizowana. Realizacji doczekał się natomiast w 2013 roku, kameralny budynek młodzieżowego teatru przy szkole artystycznej „Łejery” na poznańskiej Cytadeli. Dająca się elastycznie kształtować bryła Sceny Wspólnej (taką nazwę nosi teatr) idealnie wpisała się w otoczenie.

W 2013 roku Przemysław Borkowicz założył własną FIRME PROJEKTOWĄ. Wykonywał projekty m.in. dla inwestorów spoza Poznania, a w ostatnich latach pracował wraz z grupą młodszych projektantów nad zagospodarowaniem terenu Starej Rzeźni w Poznaniu. Zespół zakończył jednak współpracę z inwestorem w 2020 roku.

Przemysław Borkowicz był zdolnym i utalentowanym projektantem, postacią o szerokich horyzontach, bardzo interesującym rozmówcą, a także porywającym uczelnianym pedagogiem na Wydziale Architektury Politechniki Poznańskiej (w latach 1990-98).

Dorobek zawodowy Przemysława Borkowicza obejmuje udział w wielu konkursach architektoniczno-urbanistycznych oraz wiele zróżnicowanych, zrealizowanych projektów -

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

galerie i obiekty handlowe, hale wystawiennicze – np. na terenie MTP wraz z tzw. Wejściem Wschodnim (szklany pawilon w formie westybulu, który stanowi wejście główne na Targi), biurowce, inwestycje mieszkaniowe (wielorodzinne i jednorodzinne), obiekty użyteczności publicznej – np. budynek Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, porty lotnicze (m.in. w Poznaniu - Lotnisko ŁAWICA), obiekty po-przemysłowe.

Przemysław Borkowicz zmarł nagle, niespodziewanie. Zmarł, zbyt wcześnie ..... 16 kwietnia 2022 roku, w wieku 61 lat. Uroczystości pogrzebowe odbyły się dnia 26 kwietnia 2022 roku na poznańskim cmentarzu Miłostowo. Syn Przema, Iwo Borkowicz (także architekt) ciepło i serdecznie pożegnał Tatę. W imieniu środowiska architektów - w imieniu SARP Oddział Poznań i Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP - słowa wspomnień wygłosił Kolega architekt Marcin Kościuch. Na pogrzebie było bardzo wiele osób – Rodzina, Przyjaciele, Koleżanki i Koledzy, nie tylko architekci i Inwestorzy.

arch. Katarzyna Wrońska

na podstawie materiałów archiwalnych SARP oraz wspomnień prasowych

autor fotografii: Patryk Pawłowski, Poznański Prestiż

WSPOMNIENIE PRZYJACIELA

– słowo wygłoszone na cmentarzu w czasie uroczystości pogrzebowej - fragment

„..... (Przemo Borkowicz) Wyjątkowo twórczy i ponadprzeciętnie inteligentny człowiek. Był obecny na mojej drodze ku projektowaniu od samego początku. To on wpuszczał mnie do sali przed wstępnym egzaminem z rysunku, on był wyjątkowo ciekawym przewodnikiem po architekturze podczas studiów, a po dyplomie zaproponował mi pracę w Studio ADS. Niesamowite szczęście! Przez siedem lat w biurze Borkowicz wprowadził mnie we wszystkie tajniki architektonicznej praktyki. Doskonale się z nim projektowało i dyskutowało. Bardzo otwarty umysł. Po prostu – mój mistrz.....”

arch. Marcin Kościuch, SARP

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

LECH JASIELSKI, architekt (1933 - 2022), SARP

IN MEMORIAM

Lech Jasielski urodził się 26 października 1933 roku w Poznaniu. Studiował na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej, który ukończył w marcu 1957 roku, otrzymując tytuł magistra inżyniera architekta. Po studiach powrócił do Poznania, by kontynuować zawodową tradycję rodzinną, gdyż jego ojciec Edmund był także architektem. Zamieszkał na poznańskim Sołacz. W 1960 roku uzyskał uprawnienia do projektowania bez ograniczeń. W listopadzie 1963 roku został członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich Oddział Poznań. Był także członkiem Ligii Ochrony Przyrody (od 1983 roku), Polskiego Klubu Ekologicznego (od 1985 roku), Towarzystwa Urbanistów Polskich (od 1988 roku).

14 W latach 1957 – 1961 Lech Jasielski pracował w Poznańskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego nr 2 jako inżynier budowy. Następnie przez dwa lata pracował w Biurze „Miastoprojekt Poznań”. W tym okresie projektował w zespole z arch. Stefanem Zieleńkiewiczem: budynki mieszkalne i mieszkalno-usługowe oraz szkołę podstawową w Poznaniu, budynek NBP w Krotoszynie oraz Centralne Więzienie, szkołę i szpital w Rawiczu.

Potem zajmował się urbanistyką: w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej (1963–1966), w Dzielnicowym Zespole Urbanistycznym Poznań – Nowe Miasto (1966–1975), Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Poznaniu (1975–1984), następnie aż do emerytury, w Urzędzie Wojewódzkim, w Wydziale Budownictwa, Urbanistyki i Architektury. Opracowywał plany zagospodarowania przestrzennego wielkopolskich gmin, plany szczegółowe osiedli mieszkaniowych w Poznaniu i w wielkopolskich miastach gminnych, plan ogólny Obornik Wielkopolskich.

Odnaczony m.in. Złotą Odznaką „Zasłużony dla Budownictwa” (1984), Złotym Krzyżem Zasługi (1987), Złotą Odznaką „Zasłużony dla Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej” (1988).

Lech Jasielski zmarł dnia 11 czerwca 2022 roku, w wieku 88 lat. Ceremonia pogrzebowa odbyła się dnia 20 czerwca 2022 roku na sołackim cmentarzu parafialnym przy ul. Lutyckiej w Poznaniu.

arch. Katarzyna Wrońska

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

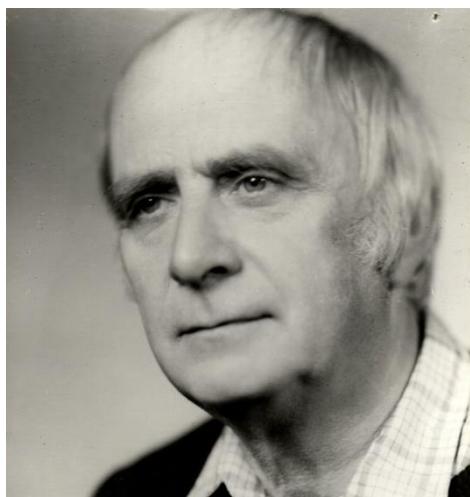

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

TADEUSZ GAŁECKI, architekt (1927 - 2022), SARP

IN MEMORIAM

Tedeusz GałECKI urodził się 17 lipca 1927 roku w Kościanie. Studiował w Szkole Inżynierskiej w Szczecinie i Poznaniu, a następnie (po przerwie) na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej, który ukończył z tytułem magistra inżyniera architekta, w 1966 roku. W 1956 roku został członkiem Stowarzyszenia Architektów Polskich Oddział w Poznaniu. W 1958 roku uzyskał uprawnienia budowlane w zakresie architektury. W latach 1968 – 69 odbył podyplomowe studia urbanistyczne na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. W roku 1993 uzyskał stopień doktora na Wydziale Budownictwa

Lądowego PP. Był także członkiem Poznańskiego Oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich, pełniąc w nim funkcję Prezesa w latach 1987 – 1996. Walny Zjazd Delegatów, na wniosek Zarządu Głównego TUP nadał Tadeuszowi GałECKIemu w 2000 roku godność „Honorowego Członka TUP”.

15

Swoją działalność zawodową rozpoczynał od projektów architektonicznych. Autor, m.in. kilku budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Poznaniu, a także szpitala i przychodni Zakładów HCP. Potem związał swoje życie twórcze i zawodowe z urbanistyką opracowując plany ogólne, szczegółowe i realizacyjne, w szczególności dla Miasta Poznania. Generalny projektant planów ogólnych miasta Poznania z 1975 i 1994 roku. Współautor planu szczegółowego śródmieścia miasta Poznania z 1969 roku. Autor planów zagospodarowania poznańskich dzielnic i osiedli. Brał udział w konkursach urbanistycznych, uzyskując nagrody i wyróżnienia. Nauczyciel akademicki na Politechnice Poznańskiej w latach 1977-1993. Laureat Nagród SARPowskich, ministerialnych i innych. Laureat Honorowej Nagrody SARP Oddział Poznań (2016). Odznaczony Srebrną (1984) i Złotą (1996) Odznaką SARP.

W ostatnich latach chorował. Zmarł dnia 31 sierpnia 2022 r. Uroczystości pogrzebowe odbyły się dnia 6 września 2022 r. na cmentarzu Junikowo w Poznaniu.

arch. Katarzyna Wrońska

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

WSPOMNIENIE - wygłoszone w czasie uroczystości pogrzebowej na cmentarzu
(w imieniu środowiska poznańskich architektów)

Dnia 31 sierpnia 2022 roku odszedł z naszego grona, w wieku 95 lat, nestor poznańskiego środowiska śp. TADEUSZ GAŁECKI - architekt, urbanista, wieloletni członek Stowarzyszenia Architektów Polskich, wieloletni członek Towarzystwa Urbanistów Polskich, jego Prezes w latach 1987-1996.

Laureat Honorowej Nagrody SARP Oddział Poznań z 2016 roku (razem z Jerzym Turzenieckim i Henrykiem Sufrydem). Odznaczony Srebrną (1984) i Złotą (1996) Odznaką SARP. Honorowy Członek TUP od 2000 r. Zarówno w jednym jak i drugim przypadku to wyraz uznania środowiska zawodowego dla całej jego działalności: aktywności i osiągnięć zawodowych w architekturze i planowaniu przestrzennym.

W albumie towarzyszącym nadaniu Nagrody Honorowej Oddziału Poznańskiego SARP znalazłem informację, że w 1948 roku Tadeusz Gałeczki podjął studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku Astronomia. Mogę domniemywać, że porządek kosmiczny, porządek doskonały Wszechświata stały się w jakimś stopniu bodźcem, impulsem do szukania i próby tworzenia takiego porządku tu i teraz, na Ziemi, w przestrzeni naszych miast i naszych krajobrazów. Stąd zapewne decyzja o zmianie studiów na architektoniczne, podejmowane w szkołach inżynierskich najpierw w Szczecinie, później w Poznaniu, w końcu magisterskie na Politechnice Wrocławskiej. Następnie podyplomowe na Politechnice Warszawskiej. Niejako uwieńczeniem tego procesu edukacji stał się doktorat „Metodyka konstruowania planów zagospodarowania przestrzennego” obroniony na Politechnice Poznańskiej w 1993 r.

Początki pracy zawodowej w latach 50- tych XX wieku wiązały się z pracą w architektonicznych biurach projektów - Okręgowym Biurze Projektów Budowlanych i Miastoprojekcie Poznań. Ich efektem są realizacje architektoniczne, np. dom na Starym Mieście i budynek przy ul. Grochowskiej. Można spotkać się z obiegowym stwierdzeniem, że architekci budując domy wystawiają sobie pomniki. Nic bardziej błędnego; tysiące domów wiedzie niezależnie od tego czy zwykłe, trudne czy spektakularne jednak najczęściej anonimowe życie. Dlatego warto tu przypomnieć, że jedna z nielicznych architektonicznych realizacji Tadeusza Gałeckiego, tu w zespole z Janem Wellengerem, to charakterystyczny, modernistycznie piękny wysokościowy budynek mieszkalny przy skrzyżowaniu ulic Grochowskiej i Grunwaldzkiej. Być może znajomość tego faktu pozwoli tu obecnym, przechodzącym obok, na refleksję o tych, którym budynek zawdzięcza swoją architektoniczną ujmującą formę.

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Prawdziwym żywiołem, ku któremu zwrócił się w latach 60-tych to było jednak działanie w większej skali; urbanistycznej i planistycznej. Stąd praca w biurach planowania przestrzennego, Wojewódzkim Biurze Projektów Urbanistycznych, wreszcie chyba najważniejsza, praca w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, której w latach 1991-1996 był Dyrektorem.

Efektom pracy w tych instytucjach były plany zagospodarowania przestrzennego dzielnic i osiedli mieszkaniowych przede wszystkim Poznania. Na szczególną uwagę zasługują nowatorski Plan Ogólny Miasta Poznania z 1975 roku i przełomowy Plan Ogólny z 1994 roku, pierwszy taki plan po transformacji ustrojowej Polski, wytyczający nowe zasady planowania uwzględniające realia polityczne gospodarki wolnorynkowej. Był Generalnym projektantem obu tych planów. Doktorat „Metodyka konstruowania planów zagospodarowania przestrzennego” obroniony w 1993 r. stanowił naukową podstawę dla działania w ramach nowych zasad opartych o instrumenty polityki przestrzennej, w jakie wyposażone zostały władze samorządowe. Oba opracowania dzieli czas dwudziestu lat, całkowicie, skrajnie odmienne realia polityczne gospodarki planowej i gospodarki wolnorynkowej oraz doktryny urbanistycznej. Także różna z minionej perspektywy ocena. Łączy rzetelność, profesjonalizm, ogromna skala opracowania i zakres podjętych problemów.

17 W dorobku Tadeusza Gałęckiego są także liczne, również nagradzane, prace konkursowe oraz publikacje autorskie i zbiorowe.

Nie można, wspominając osobę Tadeusza Gałęckiego, nie przypomnieć o jego zaangażowaniu dydaktycznym. W latach 1977-1993 był nauczycielem akademickim na kierunku Architektura na Politechnice Poznańskiej.

Moje osobiste relacje z osobą architekta Tadeusza Gałęckiego wiążą się właśnie z tym okresem, okresem moich studiów w Instytucie Architektury i Panowania Przestrzennego Politechniki Poznańskiej w latach 70-tych. Ważniejsza z perspektywy czasu wydaje mi się obecność w zespole Planu Ogólnego Poznania z 1994 roku wynikająca z przedłożonej mi przez Pana Tadeusza propozycji zatrudnienia w MPU na potrzeby opracowania tego planu. Zrealizowanie w krótkim czasie i uchwalenie przez Radę Miasta Poznania tego planu było jak sądzę możliwe dzięki wysokim merytorycznym i organizacyjnym umiejętnościom i predyspozycjom Tadeusza Gałęckiego. Pamiętam go z tego okresu jako człowieka opanowanego, świadomego wielkości zadania i mającego pozytywny wpływ na ludzi, którymi zarządzał.

Moje ostatnie spotkanie ze śp. Tadeuszem Gałęckim miało miejsce 6 lat temu. Wspólnie z Piotrem Kostką, ówczesnym Prezesem Oddziału Poznańskiego SARP, udaliśmy się do niego,

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

---

aby wręczyć mu statuetkę nagrody Honorowej Oddziału Poznańskiego SARP. Spotkanie naznaczone było skutkami ciężkiej choroby jakiej uległ, jednak wyniosłem z niego przekonanie, że zarówno sama Nagroda jak i wizyta miały dla niego duże znaczenie. Odszedł w ciszy i w coraz większych ograniczeniach, które narzucała choroba, ale jestem głęboko przekonany, że pozostanie we wdzięcznej pamięci ludzi, którzy mieli okazję i przywilej z nim współpracować. Mam nadzieję, a nawet przekonanie, że jest teraz w świecie doskonałego porządku i harmonii, które stały się inspiracją jego młodzieńczej decyzji i mottem późniejszych zawodowych działań. NIECH ODPOCZYWA W POKOJU!

arch. Eugeniusz Skrzypczak – SARP, WOIA RP

HENRYK SUFRYD, architekt (1925 - 2022), SARP i WOIA RP

IN MEMORIAM

WSPOMNIENIE - wygłoszone w czasie uroczystości pogrzebowej na cmentarzu Junikowo w Poznaniu, dnia 29 września 2022 r.

(w imieniu środowiska poznańskich architektów)

HENRYK SUFRYD architekt i urbanista, działacz stowarzyszeń architektonicznych, urbanistycznych i społecznych w Poznaniu, był w całym swoim długim życiu człowiekiem niezwyklej, ponadprzeciętnej aktywności.

W laudacji wygłoszonej przez Panią prof. Grażynę Kodym - Kozaczko na cześć Henryka Sufryda, laureata Honorowej Nagrody SARP Oddziału Poznańskiego w 2016 roku, osobie Laureata poświęciła Pani Profesor kilka stron tekstu. Pozwalam sobie przywołać tylko najistotniejsze fakty z tej laudacji.

Henryk Sufryd urodził się 11 września 1925 roku w Poznaniu (zmarł 17 września 2022 roku, przeżywszy 97 lat). Przed wojną zdążył ukończyć szkołę średnią oraz Oratorium Salezjańskie działające przy ul. Wronieckiej, które wraz z wychowaniem rodzinnym ukształtowało jego postawę religijno-patriotyczno-społeczną.

W okresie okupacji, jako młody człowiek podejmował prace fizyczne. W 1945 roku brał udział w walkach o Fort Winiary. W 1948 roku podjął studia inżynierskie na kierunku Architektura na Wydziale Budownictwa Lądowego Szkoły Inżynierskiej w Poznaniu. Podczas studiów pełnił funkcję asystenta, a ponadto odbył bezprecedensową, jak na okres stalinowski, praktykę zawodową w biurze architektonicznym „Stavoprojekt” w Pradze. Od 1950 roku kontynuował studia na Wydziale Architektury we Wrocławiu. Znalazł się w pierwszym roczniku studiów magisterskich na powołanej, w 1950 roku, Politechnice Wrocławskiej. Dyplom magistra inżyniera architekta obronił w 1952 r.

Po studiach Henryk Sufryd powrócił do rodzinnego Poznania gdzie bezpośrednio po wojnie środowisko architektów było bardzo nieliczne, a architekci i urbanisci znający Poznań byli niezwykle cenną grupą zawodową. Henryk Sufryd był pierwszym lub jednym z pierwszych architektów z tytułem magistra. Wytyczył swego rodzaju drogę „Pokoleniu poznańskiej SI”, które podejmowało uzupełniające studia magisterskie na politechnikach Wrocławskiej i Krakowskiej, i które podejmowało działalność na wielu polach aktywności zawodowej: jak projektowanie architektoniczne, planowanie urbanistyczne i przestrzenne, wykonawstwo,

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

szkolnictwo architektoniczne i praca naukowa. Wszystkie wymienione formy aktywności zawodowej były także udziałem Pana Henryka.

Zaraz po studiach rozpoczął pracę w „Miastoprojekcie”, gdzie w zespole z architektami: Włodzimierzem Coftą, Koteckim i Świętosławem Tatarkiewiczem opracował plan szczegółowy dla Starego Miasta w Poznaniu z projektem rewaloryzacji zabudowy staromiejskiej.

W 1955 roku Henryk Sufryd zorganizował pierwszą w kraju Wojewódzką Pracownią Urbanistyczną z siedzibą w Poznaniu, którą kierował do 1958 roku.

Następnie pracował na kierowniczym stanowisku w Grupie Robót Kaliskiego Przedsiębiorstwa Budowlanego. W latach 1960 - 1975 był kierownikiem Powiatowej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu. W latach 1975 - 1982 kierował zespołem w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego w Poznaniu. Do 1990 roku był generalnym projektantem inwestycji osiedli mieszkaniowych w poznańskim „Inwestprojekcie”. W latach 1991 - 2000 pracował w Poznańskim Biurze Projektów Dróg i Mostów „Transprojekt”. Po 2000 roku prowadził pracownię autorską.

W dziedzinie urbanistyki i planowania Henryk Sufryd uczestniczył w zespołowych opracowaniach:

- planów zagospodarowania przestrzennego wielu miast oraz wsi w Wielkopolsce, planów szczegółowych, a także planów terenów zabudowy mieszkaniowej
- projektu zachodniego wylotu trasy E8 w Poznaniu
- współpracował przy projektowaniu autostrady A2 oraz autostrady A4

W dziedzinie architektury jest autorem lub współautorem:

- zespołu budynków dydaktycznych Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi - we współpracy z arch. Zenonem Śronem
- Pomnika Ofiar Faszyzmu w Łągiewnikach w gminie Suchy Las - z artystą rzeźbiarzem Ryszardem Skupinem
- projektów realizacyjnych zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej osiedli na Winogradach i Piątkowie w Poznaniu zrealizowanych w technologii wielkopłytowej
- Osiedla Marysieńki – zespół budynków szeregowych
- projektów pawilonów handlowych, budynków użyteczności publicznej, domów wielorodzinnych, domów jednorodzinnych i letniskowych na terenie Wielkopolski
- budynku parafialnego przy kościele pw. Narodzenia Pańskiego na Osiedlu Stefana Batorego w Poznaniu oraz urbanistyki tego zespołu sakralnego

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Przygotowanie zawodowe Henryka Sufryda potwierdzają między innymi:

- uprawnienia budowlane z zakresu architektury – 1958 rok
- studia podyplomowe na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej 1964-1966
- tytuł rzeczoznawcy SARP – 1978 rok
- tytuł rzeczoznawcy TUP – 1981 rok
- uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym – 1988 rok

Ważnym elementem działalności Henryka Sufryda była praca dydaktyczna prowadzona na poznańskich uczelniach: w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w latach 1975 - 1979, w Akademii Rolniczej w latach 1977 - 1984 oraz na Politechnice Poznańskiej w latach 2005 -2006.

Rezultatem jego działalności naukowej jest też ponad 30 publikacji o tematyce poświęconej planowaniu przestrzennemu, fizjografii oraz zagadnieniom architektonicznym. Publikacje te zamieszczane były już od 1953 roku m. in. w Biuletynie Technicznym, w miesięcznikach „Architektura”, „Miasto” i „Urbanista” oraz w czasopismach geograficznych. Henryk Sufryd wygłosił także wiele referatów na forach instytucji i towarzystw naukowych oraz organizacji zawodowych.

21

Ważnym nurtem życia Henryka Sufryda była działalność społeczna, a szczególnym jej polem Stowarzyszenie Architektów Polskich, do którego wstąpił zaraz po ukończeniu studiów w 1952 roku. Uczestniczył w odbudowie kamienicy przy Starym Rynku 56, po dzień dzisiejszy siedzibie Poznańskiego Oddziału Stowarzyszenia. Wielokrotnie był wybierany do Zarządu Oddziału Poznańskiego. Pełnił funkcje jego sekretarza, wiceprezesa, a także sekretarza i przewodniczącego Komisji Rewizyjnej oraz sekretarza konkursów architektonicznych.

Drugim polem działalności społecznej na rzecz architektury i urbanistyki był Poznański Oddział Towarzystwa Urbanistów Polskich, którego to Oddziału w 1953 roku był współzałożycielem.

W jego Zarządzie pełnił różne funkcje. W 1993 roku został wyróżniony godnością „Honorowego Członka TUP”.

Był zawsze w gronie animatorów, a przede wszystkim realizatorów wielu cennych działań na rzecz środowiska: wystaw, sesji naukowych i publikacji, wśród nich książki autorstwa Kazimierza Sobkowicza poświęconej architektom wielkopolskim oraz wspomnień profesora architekta Władysława Czarneckiego.

Niezwykle ważnym w ostatnich latach motywem działalności Henryka Sufryda było upamiętnianie poznańskich architektów i rozpowszechnianie wiedzy o ich dorobku poprzez: umieszczanie tablic z nazwiskami twórców na budynkach, upamiętnianie twórców w nazwach

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

geograficznych, przygotowywanie wystaw i sesji naukowych, organizację przenosin i pochówków szcztaków doczesnych wybitnych projektantów na cmentarz Zasłużonych Wielkopolan na Wzgórzu św. Wojciecha w Poznaniu. Szczególne miejsce wśród tych postaci zajmują architekci: Roger Sławski, Adam Ballenstedt, Władysław Czarnecki, Zbigniew Zieliński oraz Marian Andrzejewski, ale także pamięć o jego młodszych kolegach, Jerzym Buszkiewicz i Józefie Maciejewskim.

Henryk Sufryd był aktywny także w Duszpasterstwie Środowisk Twórczych.

Działalność zawodowa i społeczna Henryka Sufryda uhonorowana została licznymi nagrodami i odznaczeniami:

- w 1957 roku – Srebrnym Krzyżem Zasługi
- w 1971 roku – Odznaką Honorową „Za zasługi w rozwoju Województwa Poznańskiego”
- w 1972 roku – Złotym Krzyżem Zasługi
- w 1981 roku – Odznaką Honorową Miasta Poznania
- w 1984 roku – Medalem Pamiątkowym „Za udział w walce o Poznańską Cytadelę”
- w 1988 roku – Nagrodą Wojewody Poznańskiego za wyróżniające się działanie na rzecz ludzi starszych, inwalidów i osób niepełnosprawnych
- w 2003 roku – Złotą Odznaką Stowarzyszenia Architektów Polskich
- w 2015 roku – Odznaczeniem Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju za szczególne zasługi dla rozwoju planowania, z okazji obchodów 60. rocznicy planowania przestrzennego w Wielkopolsce
- w 2016 roku – Nagrodą Honorową OP SARP (z Tadeuszem Gałęckim i Jerzym Turzenieckim).

Laudację z okazji przyznania tej Nagrody kończy Pani Profesor następującym akapitem:

„Długo by jeszcze można wymieniać osiągnięcia Laureata, który poza krótkimi epizodami swoje życie związał z Poznaniem i Wielkopolską. Doskonale ilustruje ono, według mnie, zespół ideałów, cech charakteru i zasad działania określanych mianem „etosu Wielkopolanina i Poznańczyka”. Styl życia oparty na „etosie Wielkopolanina” polega na kulcie organicznej pracy u podstaw, ofiarnej działalności społecznej i patriotycznej podbudowanej charakterystycznymi cechami jak gospodarność, pracowitość, oszczędność, aktywność, wytrwałość, realizm, pomysłowość i zaradność, kult wiedzy, skromność, umiowanie porządku i praworządność.

I chociaż w okresie komunizmu „etos Wielkopolanina” podlegał stopniowej erozji, jednak przetrwał w życiorysach wybitnych obywateli Wielkopolski, jak np. prof. Stefana Stuligrosza... Życiorys bohatera dzisiejszej uroczystości – Henryka Sufryda - może służyć za przykład wielkopolskiego modelu codziennej pracy dla Małej oraz Wielkiej Ojczyzny i Społeczeństwa”.

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Kończąc ten wykaz nieprzeciętnych dokonań i zasług Pana Henryka chciałbym dołączyć wątek osobisty. W 2009 roku, w wyniku wyborów do nowej kadencji władz Oddziału Poznańskiego SARP na lata 2009 – 2012, Pan Henryk znalazł się w składzie nowego Zarządu. Po raz kolejny, choć może, jak odczytałem na karcie członka wypełnionej pismem nieodżałowanej Pani Czesławy Sobisiak, w niezbyt ważnej roli zastępcy członka.

Nic bardziej mylnego. Pan Henryk miał wówczas 84 lata (!), ale swoją aktywnością przeczył metryce, a zaangażowaniem i pomysłami był wyzwaniem dla znacznie młodszej części Zarządu. Z całym przekonaniem mogę powiedzieć, że w pewien sposób był jak ster, który wyznaczył najistotniejsze kierunki - cele Zarządu tej kadencji. Obchody „125 rocznicy stowarzyszeń architektonicznych w Wielkopolsce”, z którymi związane były m.in. inicjatywy wspomnianych przenosin doczesnych szczątków Władysława Czarneckiego i Zbigniewa Zielińskiego na Cmentarz Zasłużonych Wielkopolan, ale także inne inicjatywy - to był jego osobisty udział.

Pan Henryk należał do tych, którzy nie wpuszczani drzwiami frontowymi wchodzą w słusznej sprawie tylnymi. Przychodził na posiedzenia Zarządu i ponaglał, był jak z ewangelicznej przypowieści o natrętnym sąsiedzie nocną porą. Czasem trudnym ale skutecznym, z perspektywy tamtejszych celów niezastąpionym. Nie wszystkie jego inicjatywy podjąłem, ale mam nadzieję, że nie miał mi tego ostatecznie za złe.

23

Chcę jeszcze raz wyrazić Mu swoje uznanie i głęboką wdzięczność.
Wierzę, że zostanie na trwałe we wdzięcznej pamięci Stowarzyszenia.

Niech już teraz odpoczywa w pokoju!

arch. Eugeniusz Skrzypczak – SARP, WOIA RP

fotografia – archiwum rodzinne

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

ANDRZEJ MACIEJ MALESZKA, architekt (1947 - 2022), SARP, WOIA RP

IN MEMORIAM

WSPOMNIENIE - wygłoszone w czasie uroczystości pogrzebowej na cmentarzu Junikowo w Poznaniu, dnia 13 października 2022 r.
(w imieniu środowiska poznańskich architektów)

Szanowni i Drodzy Zebrani,

Trudno jest żegnać kogoś, kto jeszcze mógł być z nami. Wisława Szymborska, nasza noblistka, potrafiła zapisać to tak:

... Ktoś tutaj był i był
a potem nagle zniknął
i uparczywie go nie ma ...

Maciek był Osobą szeroko znaną, towarzyską, pogodną, ciekawą ludzi i świata, posiadał niezwykłą umiejętność nawiązywania kontaktów i zjednywania sobie otoczenia. Był, można powiedzieć, koneserem życia, piękna, przyrody i otaczającego Go świata. A zainteresowania miał bardzo szerokie - historia, zabytki, sztuka, literatura, teatr, sztuka ogrodów, kolekcjonerstwo. Pewnie nie wszystko jestem w stanie wymienić, ale pewny jestem, że tych zainteresowań było dużo więcej. Można tak stwierdzić, gdy trochę Macieja się znało, gdy prześledzimy Jego działalność i twórczość.

Przede wszystkim znamy Go jako architekta i społecznika. To, że był dobrym architektem, wiadomo nie od dzisiaj. Działał jednocześnie na wielu płaszczyznach – konkursy architektoniczne, plany urbanistyczne, budynki o prostej i złożonej funkcji, osiedla mieszkaniowe, rewaloryzacja i odbudowa zabytków, wnętrza, projektowanie zieleni i ogrodów. Jako społecznik zaznaczył głównie swoją działalność w Stowarzyszeniu Architektów Polskich i Izbie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, ale również jako obywatel wrażliwy na problemy Poznania, środowiska naturalnego, swojej małej ojczyzny jaką był Ostrów Tumski.

Andrzej Maciej Maleszka urodził się 8 stycznia 1947 roku w Grabowie nad Prosną. Ukończył Wydział Architektury na Politechnice Wrocławskiej w 1971 roku.

W latach 1972 do 1991 pracował w poznańskim „Miastoprojekcie” - najpierw w zespole prof. Jerzego Schmidta, a później w zespole z architektami - Markiem Czuryłą i Marianem Urbańskim. W 1991 roku wspólnie z Małgorzatą Fornalczyk tworzy „Studio M”.

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

W Stowarzyszeniu Architektów Polskich przez wiele lat, od roku 1973, był członkiem Zarządu Oddziału Poznańskiego. W latach 1984 – 1987 był zastępcą Przewodniczącego Oddziałowej Komisji Rewizyjnej.

Od 2010 roku do chwili obecnej pełnił funkcje kolejno - Przewodniczącego Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, a następnie Zastępcy w Wielkopolskiej Okręgowej Izbie Architektów RP.

Został odznaczony szeregiem medali, nagród i wyróżnień. Wśród nich: Złotym Krzyżem Zasługi, Brązowym Krzyżem Zasługi, Srebrną i Złotą Odznaką SARP, Srebrną i Złotą Odznaką Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Honorową Nagrodą Oddziału Poznańskiego SARP. Posiadał Status Twórcy.

W konkursach architektoniczno–urbanistycznych zdobył wiele pierwszych nagród i kilkanaście wyróżnień. Zapewne najbardziej cenił sobie pierwsze nagrody w konkursach na osiedla mieszkaniowe – „Dobrzec” Południe w Kaliszu, „Róża” w Gnieźnie, czy przebudowę Śródmieścia Łodzi.

Posiadał umiejętność i wrażliwość działania w dużej skali, które wykorzystał w takich projektach jak plan zagospodarowania osiedla „Dobrzec” w Kaliszu, aktualizacja planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Grabów n/Prosną, plan zagospodarowania Parku nad Wartą, Pól Marsowych na osiedlu „Dobrzec”, plan zagospodarowania wraz z małą architekturą Rynku i ul. Kościelnej w Poniecu.

Najbardziej imponujący dorobek dotyczy zrealizowanych obiektów, wśród których są m. in. budynki mieszkaniowe wielo- i jednorodzinne, przychodnie rejonowe z aptekami, pawilony handlowo – usługowe, garaż wielopoziomowy osiedla „Dobrzec” w Kaliszu, ośrodek wypoczynkowy, park nad Wartą w dzielnicy Rataje w Poznaniu, szkoły wraz z salami sportowymi, jak np. szkoła podstawowa w Skoraszowicach, gimnazja w Żerkowie i w Kobylej Górze, sale sportowe w Koziegłowach/Poznania, w Chrzanie gm. Żerków, w Pobiedziskach, Kątach Wrocławskich, modernizacja zabytkowego hotelu „Bast” wraz z funkcją bankową, handlową i gastronomiczną w Inowrocławiu. Był również autorem dwóch kościołów – jeden p.w. Pierwszych Męczenników w Poznaniu na Chartowie, drugi – kościół parafialny z przepiękną szklaną wieżą w Halinie k./Kępna.

Listę realizacji dopełniają projekty wnętrz: zabytkowego Hotelu „Bast” w Inowrocławiu, zabytkowej siedziby NBP w Kaliszu, Urzędu Miasta w Czarnkowie, sal sportowych w Koziegłowach, szkoły podstawowej w Skoraszewicach, szkoły podstawowej na osiedlu „Dobrzec” w Kaliszu.

W większości były to projekty wykonane w zespole „Studia M”, które prowadził wraz z architekt Małgorzatą Fornalczyk, synem Jackiem (także architektem) i zespołem.

Z Maćkiem łączyła mnie długa znajomość, jeszcze z czasów studiów na Politechnice Wrocławskiej. Łączyły nas wspomnienia wspólnych profesorów i studenckiego Wrocławia -

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

bogatego w wydarzenia towarzyskie, kulturalne, rozrywkowe. To przeniosło się do Poznania i mimo, że nigdy nie współpracowaliśmy zawodowo, nasze kontakty były bardzo bliskie, zostaliśmy przyjaciółmi. W ubiegłym roku zaprosiłeś Maćku grono przyjaciół do Twojego rodzinnego Grabowa. Braлиśmy udział w uroczystości odsłonięcia Panoramy Grabowa, którą wykonałeś własnoręcznie, podarowałeś miastu i jego obywatelom. Tym wspianym darem zapisałeś się na trwale w sposób symboliczny, bo przypomniawsz historię Grabowa i dosłowny, bo jest to mozaika kamienna, jako wybitny obywatel miasta Grabowa. Wielkość i pracowitość tego dzieła pozwala przyrównać Cię do średniowiecznych mistrzów, którzy dla zrealizowania idei, czasu nie liczyli.

Maciej zmarł niespodziewanie, 3 października 2022 roku. W smutku łączymy się z Małgosią, Jackiem, Bratem i Bratową, z Rodziną.

Są pożegnania na które nie jesteśmy gotowi. Dziękujemy, że byłeś z nami.
Żegnaj Przyjacielu...

arch. Andrzej Kurzawski – SARP, WOIA RP

STOWARZYSZENIE ARCHITEKTÓW POLSKICH
ODDZIAŁ POZNAŃ

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wielkopolska Okręgowa Izba Architektów
Rzeczypospolitej Polskiej

Zestawienie publikacji wspomnień

Imię	Nazwisko	Rok urodzenia	Data śmierci	INFORMATOR
Robert	Gzyl	1964	2022	Biuletyn SARP 1/2022
Jerzy	Gurawski	1935	2022	Biuletyn SARP 8/2022
Przemysław	Borkowicz	1961	2022	Biuletyn SARP 10/2022
Lech	Jasielski	1933	2022	Biuletyn SARP 10/2022
Tadeusz	Gałecki	1927	2022	Biuletyn SARP 15/2022
Henryk	Sufryd	1925	2022	Biuletyn SARP 17/2022
Andrzej Maciej	Maleszka	1947	2022	Biuletyn SARP 17/2022

Opracowanie:

arch. Katarzyna Wrońska – SARP, WOIA RP

Urszula Jaworska – SARP

Poznań, listopad 2022 r.

SARP – WOIA RP – 61-772 Poznań, Stary Rynek 56